

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 13 Setembre de 1914.—Núm. 60.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

1714-1914

Remember

En el segon centenari de la pèrdua de les llibertats de Catalunya, tots els que som i ens sentim catalans veiem, com visió apocalíptica, l'esforç de bravura que els nostres avant-passats realitzaren per a defensar la dignitat d'aquesta terra, sacrificant fins l'última gota de sang, caient vençuts, prò no per a sempre, i perdent els drets i les llibertats de que gaudia Catalunya com a nació.

Mai un poble caigut se sent tant fort i amb tant de coratge per a la lluita, que quan se recorda de lo que havia sigut i més si aquest poble es de niçaga lliberal com el nostre, i se li arrebaçaren les llibertats i tot quant era la seva característica com a nació. El dia de la revenja es inevitable i el triomf no pot pas deixar de premiar l'esforç d'aquells ciutadans esclavitzats.

Per xó avui, en el segon centenari d'aquesta data, en que la sang dels catalans va regar tant carrers, RENOVACIÓ consagra un record ben pietós a tots els màrtirs que sucumbiren, lluitant amb les tropes de Felip V,—i, entre ells, en Rafel de Casanova,—i no es altre el nostre anhel sino que havent-se canviat la feixa de 1714 en la de 1914, en justa recompensa s'hagués també substituït aquest aniquilament a que estem condemnats, per una llibertat que en res deixés d'envejar a la que gaudiren els nostres avant-passats del 1714, i que en tant mala hora els hi va ésser arrebaçada.

LA REDACCIÓ.

Ahir i avui.-1714-1914

Quan la vella Europa està en revolta i'ls grans estats esclavitzadors s'embesteixen amb fúria selvatge, Catalunya, la nostre pàtria, commemora el segon centenari de la pèrdua de les seves llibertats.

No creiem que les commemoracions fatídiques puguin tindre gran cosa de vitalitat sino van acompanyades d'una esperança conscienta de reconqueriment. La commemoració, o l'aniversari simplement, sempre tenen regust d'apoteosi.

No sentim, doncs, ni la commemoració, i menys l'apoteosi en sos aspectes de dol i fantasia, no; anhelém més bé regirar ço d'ahir, comparant-ho amb l'avui.

Ahir—tal dia com avui fa dos segles—Catalunya era una nació, era una raó, era una llei en el concert dels pobles lliures, era mestressa de si mateixa, àrbitre de sa propia personalitat; era Catalunya tal ella s'havia construït. La tirania va poguer més que totes les lleis naturals, i Catalunya deixà d'ésser lo que fou per a passar a ésser ara una ombra de si mateixa.

Deixem-nos de plans i d'angoixes. L'història de l'humanitat ne registra tantes d'injustícies, que a força d'apuntar-les en els llibres han esdevingut poc més poc menys com fets normals dins de la mateixa injustícia.

Avui—comparant-lo amb els dos segles enrera—Catalunya no passa de ser una hermosa idealitat pels esperits catalanes, pels qui com nosaltres hem acceptat sempre com a fet indestructible la immovilitat de lo que es el nostre principi i fi: el nacionalisme català.

De la llunyana data finces avui, tot lo que havia sigut tor-

na a rellorir, més no pas com una suprema justícia de retornar a cada hui çó que sia seu. El rellorir d'ara, el desvetllament present, te regust de requisa d'antiquari o de fura de biblioteca. No més el tasten o'l poden tastar els selectes de cada casa. Lloable empresa ha sigut aqueixa i no cal dir si l'estimem com un amor a perpetuitat; més convé dir també ara que tot ha sigut més aviat perfum d'essència que no llevar per a granar.

Al pretendre passar balanç d'aquets dos segles derrers, ens trovem que Catalunya no ha sapigut encara fer prevaldre el seu dret, ni la seva veritat nacionalista. Els motllos del convencionalisme polític ho han malbaratat tot, i avui no queda sino que'l descrèdit dels mateixos motllos, i amb el descrèdit l'haver passat de moda.

Ens trovem que en comptes de ser una força natural que havia d'avançar amb el just equilibri de la seva mateixa velocitat, hem sigut absorbits per forces artificioses i ficticies; que en comptes d'afirmar cada dia més i més çó que no's mou, hem vingut sostenint la conveniència de fer girar les coses cap a la banda de lo que trontolla; que en comptes d'afirmar nosaltres ens fan afirmar els més estranys; que en comptes de cercar el propi revifament, la propia vida i salut, la demanem, humils i capbaixos alla on sabem que no ens la poden oferir sino que sia dins d'un luxós marc amb pergamí escrit amb gran cura, en l'avant-sala d'algun prohòmic polític o en el bell xarrotejar d'algun príncep de la paraula que prou ne sobren a aquí com a tota arréu, com falten homes sincers i lleals a totes bandes.

Els factors que han portat a la nostra Catalunya al ensoïment d'ara, son, naturalment, complexes i molt distints els uns dels altres. No els anem a estudiar, doncs, potser tampoc ho sabríem fer amb prou coneixement de causa, més si que'n volem citar hui que'l repute substancial: el poble. Els nostres capdevaners tot ho han volgut arranjat a mida de ambicions o de les llurs clarividències—que de una i altre cosa hi ha dins del gran problema nacionalista,—pero han cregut poguer prescindir del poble, i'l poble, just es confessar-ho, es sempre bó; el poble te ànima senzilla si's vol, pero es sempre honrat i te sentiments generosos.

L'any 1714 hi havia poble a Catalunya; per xó amb sang de la seva sang va defensar la seva llibertat finces que va caure esmicolada.

Ara, l'any 1914, no hi ha sino que una trista paròdia de poble, bó per a tot si voleu, pero per xó mateix que es bó per a tot no es bó per a afirmar-se a si mateix: ara note halé per a res més que per a protestar, pero utilitzant una mena de protesta que no tanca cap afirmació, la protesta del soroll de les nous buides.

Com el poble es sempre un infant, pensin ara els homes representatius de Catalunya que n'han fet d'aquest infant; i si'l troven escèptic i envellit, cuidin, si hi son a temps, a retornar-lo esperant i jove, amb l'esbranzida dels braus, amb la empena dels decidits, (lluny de nosaltres ¡oh Deu meu! la visió de tota guerra), amb la força incontestable de la raó, i, finalment, amb la llei suprema que tenen tots els pobles naturals com Catalunya.

CARLES DE VIANA.

* * *

Pro-patria

Visca Catalunya!

Doscents anys fa que'ls exèrcits invasors venien a la nostra terra, a arrebaçar-nos les institucions polítiques; dos segles en que caigué ferit a la bretxa del Portal Nou, abraçat amb la senyera de Santa Eularia, l'últim Conceller en cap en Rafel de Casanova.

Es per aixó, que avui, al recordar la data trista i a l'en-semps gloriosa de l'onze de Setembre, les nostres plomes, al traçar aquests breus treballs, encara vibren de indignació.

Catalunya, al veure's despulada de les seves institucions, pretenia redreçar-se, ansiava un clamor de llibertat; empró els governs centralitzadors, han volgut oprimir-la, fent cas

omís d'aquella veu potent d'una nacionalitat ibèrica, que volia certes concessions que de dret i de justícia li pertocaven.

Veus-aquí el per que's fundaren tan gran nombre de centres catalanistes; veus-aquí'l per que, al commemorar la data de l'onze de Setembre de 1714, els Municipis catalans onejen la bandera barrada i tot el nostre poble sent' revivar dintre'l seu esperit aquell sentiment de patria, del que'ns en parla en Prat de la Riba en la seva «Nacionalitat Catalana».

Aquest mateix sentiment de patria, ha fet que'ls mateixos jovincels, que dominats per la gent inculta i supersticiosa, infiltraven vicis que mai han pogut arrelar a la terra nostra, prenent aixís rebaijar la dignitat moral de Catalunya; avui, dominants per l'esclat patriòtic, acudien a rebre als joves que de tots els indrets de la regió's dirigien a la ciutat comtal per a fer ofrena al defensor de les nostres llibertats, de rams d'àbet, de llorer, de roure, corones de flors naturals, etc., etc.

Joventut, avant sempre! Tu ets la branca més grossa, la més vigorosa, la més plena de vida de l'arbre ufanós de l'Humanitat; de tú depen el pervindre de la patria. La Joventut Nacionalista Republicana de Tarragona, al consolidar-se de nou en els seus ideals, seguirà treballant ara més que mai, per les reivindicacions de Catalunya.

Al veure, doncs, l'entusiasme de la nostra Joventut, els nostres cors s'omplen de gloria i s'obren a l'esperança... i al trobar-nos devant l'estàtua del gran patrici, no podem per menys que descobrir-nos, saludant-la amb aquell crit que sempre fou el dels seus amors i amb el que guiá als barcelonins a la lluita, crit que surt del fons del cor, i puja als nostres llavis: VISCA CATALUNYA!

J. SALVAT I BOVÉ.

* * *

Setembrina

Aixequem arcs de triomf,
endomassem les finestres
que avui es pels escollits
la nostra esperada festa.

Entonem himnes de pau
a la santa intransigència,
traçant així el nou camí
per la vida que comença.

Després de tant de bregar
el nostre cor be s'alegra
de veure el poble animós
d'esperançadora febre.

Salut al ressorgiment
de la Patria renaixenta
que, lliure avui, crida al món,
enaltint la raça seva.

Ni vençuts, ni vencedors
ha tingut aquesta terra
que ardidada sempre va al cap
de tota ideal empresa.

Tirem a grapats les flors,
endomassem les finestres
per aquells barcelonins
del nostre onze de Setembre.

SALVADOR BORRUT I SOLER.

Barcelona 7 Setembre 1914.

* * *

Segon centenari

Sempre'l passat se'ns presenta envolt d'un perfum encisador i en quasi totes les commemoracions hi sabem, els catalans, posar tot el cor i es per çó, que jó, el més humil d'entre'ls companys, no vull deixar de dedicar un record als heroes màrtirs de la Patria que doscents anys enrera, l'onze de Setembre de 1714, sacrificaren llurs vides en defensa de les llibertats de Catalunya, deixant marcada amb lletres de sang, damunt la nostra terra, aquesta data memorable.

Finces al onze de Setembre de 1714, en que's presentà el butxí de les nostres llibertats, Catalunya tenia personalitat propia, puig que ses lleis eren filles del pensar del poble i ningú més que nosaltres tenia introducció en el comanament dels nostres afers i de la nostra raça, i per ço caldria que tots els ciutadans que en ses venes senten glopades de sang cata-

GRAN FÀBRICA DE CALÇAT

DE

RAMÓN CAVALLÉ

TARRAGONA

TELÉFON 120

REAL, 56

C.^a d Seguros Generales de Dusseldorf

Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallo Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria
general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina
i productes patològics.—Sero-Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

*Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de
les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres,
franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a
magatzems de vins i olis

Macià Mallo Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.
Escribanfes, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes,
copiadors, etc.

Gran novetat en pitja-papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Galach

Léxic Català.—Divulgació de termes tècnics, científics,
d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—
Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements
artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de cata-
lans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i
or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i
al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Català, Castellà, Es-
panyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglès-Espanyol
Espanyol-Anglès.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena
de publicacions.—**Diccionar. de Laousse.**

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes es-
panyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan
Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles.**

MOSTELLE

(RAIMOST)

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un exelent refresc

El millor aliment en les
malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu